

Tampereen Postitalo -rakennushistoriallinen katsaus inventoinnin pohjaksi

XI –174-1(Kyttälän kaupunginosa)

osoite: Rautatienkatu 21

omistaja: kiinteistöosakeyhtiö Kansalliset Liikekiinteistöt

Rakennuvuosi 1972

Arkkitehti Veikko Malmio

Ilmakuva v. 2004

Virastokartta 2007

Tampereen entinen pääposti sijoittuu paikkaan, jonka lähialueella on valtakunnallisesti arvokkaaksi määritelty rakennettu kulttuuriympäristö. Siihen on rajattu Hämeenkadun lisäksi rautatieasema lähiympäristöineen. Postitalon arkkitehtoninen ilme on varsin selkeä; ruutuun ja suorakulmaisten massojen luomaan rationaaliseen kokonaisuuteen perustuva ratkaisu on säilynyt alkuperäisen kaltaisena. Julkisivut ovat punaista väribetonia ja rakentamistyylin, betonibrutalismin mukaisesti materiaalia on käytetty runsaasti: myös aidat ja rampit ovat betonia. Julkisivuelementit muodostuvat paksummasta aukkoja ja elementtireunoja kehystävästä sileävaletusta kehyksestä sekä samanvärisestä kiinteästä, kehystä syvemällä olevasta kasettimaisesta karheasta pesubetonipinnasta. Pintojen tasoero luo julkisivuja elävöittävän varjoefektin. Ikkunat on istutettu syväälle julkisivuun siten, että betonikehys muodostaa niille visuaalisen karmin. Pääsisäänkäynti on sisäänvedettynä kaksikerroksisessa osassa Rautatienkadun puolella, mutta kaupunkikuvallisesti hallitsevin on rautatieasemalle näkyvä, 9-kerroksinen eteläjulkisivu. Tällä sivulla on kahden kerroksen korkuinen ulokepalkkien tukema betonipilaristo, joka toimii sisäsisäänkäyntien kulkuväylänä. Postitalo erottuu massoittelemallaan ympäristöstään. Rakennus ulottuu kiinni katuun, mutta vain 2-kerroksiselta matalalta osaltaan. Korkea osa ei osallistu katutilan muovaamiseen ruutukaavalle ominaisella tavalla. Alun perin rakennus on näyttäytynyt Rongankadun suunnalta yksinkertaisten suorakulmaisten massojen sommitelmana. Myöhemmät lisäykset, lounaisnurkan korotus sekä päämassan kattokerroksen edustussauna eivät noudata talon

alkuperäistä muotoideaa. Sisätiloja on voimakkaasti muutettu, mm. entinen postisali on jaettu väliseinän erillisiksi liiketiloiksi Ympäristössä on keskustan liike- ja asuinkortteleita. Länsipuolella kulkee vilkasliikenteinen Rautatienkatu, jonka toisella puolella on 7-kerroksisia asuin- ja liikekortteleita. Pohjoispuolella on Rongankatu viistopysäköintineen sekä 1970- ja 1990-luvuilla rakennetut 7-kerroksiset asuinkorttelit, joiden katutasossa on liiketiloja. Idässä on ratapiha ja lastauslaituri. Postitalon hahmossa radan suuntaan on alusta pitäen ollut katettu lastauspiha, jolla ei ole varsinaista julkisivua. Se on radan suuntaan avoin ja sitä leimaa erilaiset lastaus- ja rautatietoimintaan liittyvät teräsrakennelmat ja -peltipinnat. Postitalossa on liikenteellinen monitasoratkaisu, jossa lastauslaiturin ajoyhteyksinä ovat massiiviset betoniset rakennuksen 1970-luvun aikakauden tyyliä ja suunnittelunäkemyksiä edustavat ajorampit korttelin etelä- ja pohjoispuolella. Ramppien kaiteet ovat plastisesti muotoiltua muottipintaista betonivalua. Kellarikerroksessa sijaitsee pysäköinti- liikunta ja huoltotiloja, joihin johtaa ajoramppi rakennuksen koillisnurkasta. Kattokerroksessa on laitetoja, katettuja parvekkeita ja mastorakenteita. Matalassa 2-kerroksisessa osassa, entisen postisalin kohdalla on muodoltaan oktaedrimaisten kattoikkunoiden sommitelma, joka näkyy yläviistosta naapuritaloista sekä sisätilasta käsin. Eteläpuolella korttelia on Posteljoonipuisto sekä VR:n huoltorakennus. Tontin rajalla puiston suuntaan on massiivinen maaston korkeussuhteiden mukaan porrastettu betoniaita.

Postitalo edustaa Helsingin Makkaratalon tapaan 1960-70-lukujen suunnitteluideologiaa, uskoa moderniin ja autoistumiseen varautuvaan yhteiskuntaan. Liikenne-, lastaus- ja pysäköintiratkaisut ovat osa rakennuksen arkkitehtonista kokonaisuutta. Myös raide- ja autoliikenteen kannalta logistisesti sopiva sijainti on määritellyt rakennuksen suunnittelua. Jatkosuunnittelussa voidaan kunnioittaa rauhallisen ja viileän arkkitehtonisen ilmaisun lähtökohtaa ja jatkaa sitä. Sisätiloissa on vaikea nähdä enää mitään erityistä huomioitavaa. Muutokset ovat mahdollisia ja tarpeellisia, jotta rakennus nousisi nykyistä laadukkaammaksi osaksi kaupunkikuvaa.

Postitalon kortteli luoteesta v. 2006

Rongankadun ja Rautatienkadun risteys

Ratapihalta

Ratapihalta

Etelästä, etualalla Posteljooninpuisto

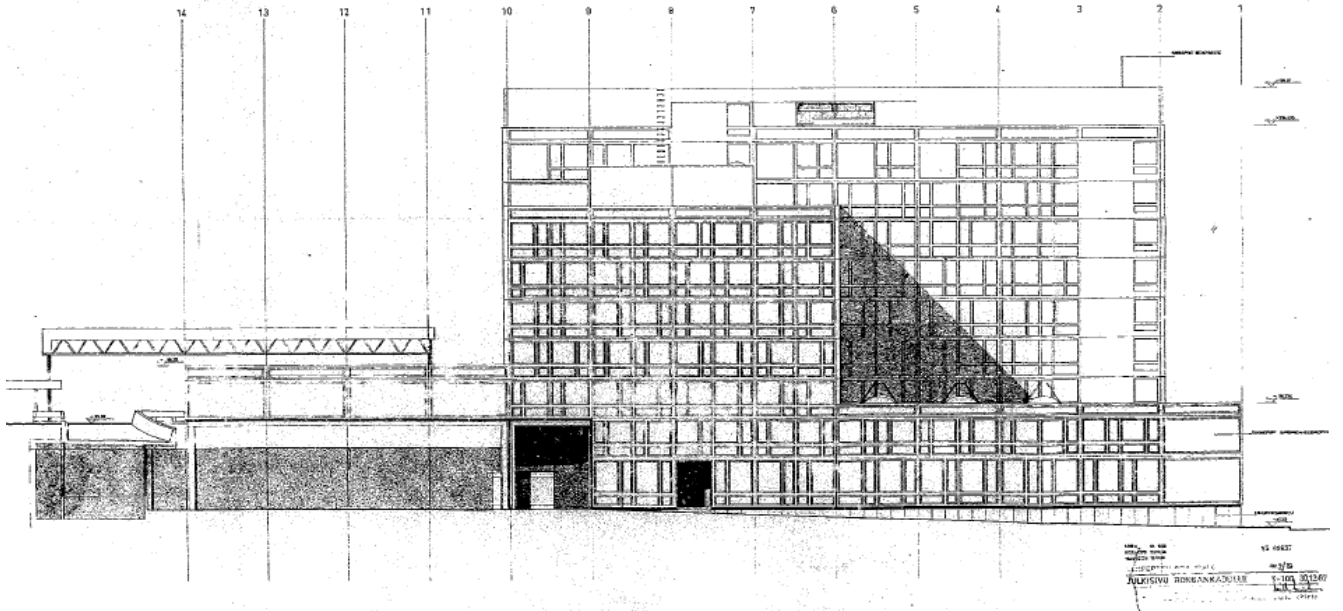
Etelästä

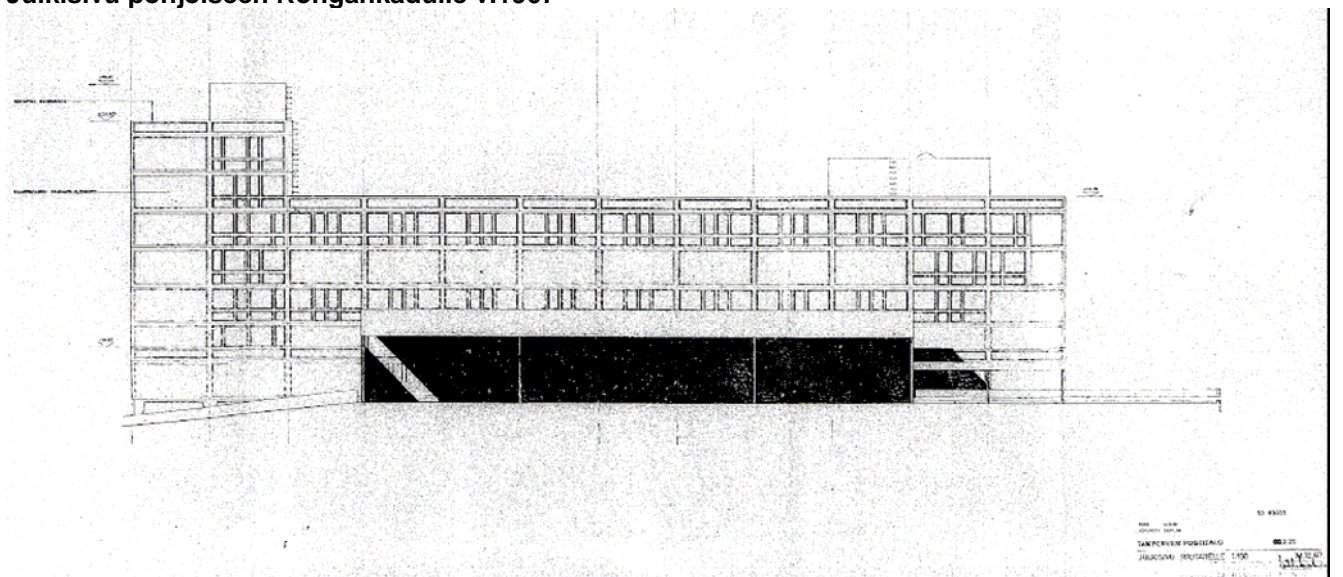
Postitalo 1971, länsi- ja pohjoisjulkisivu

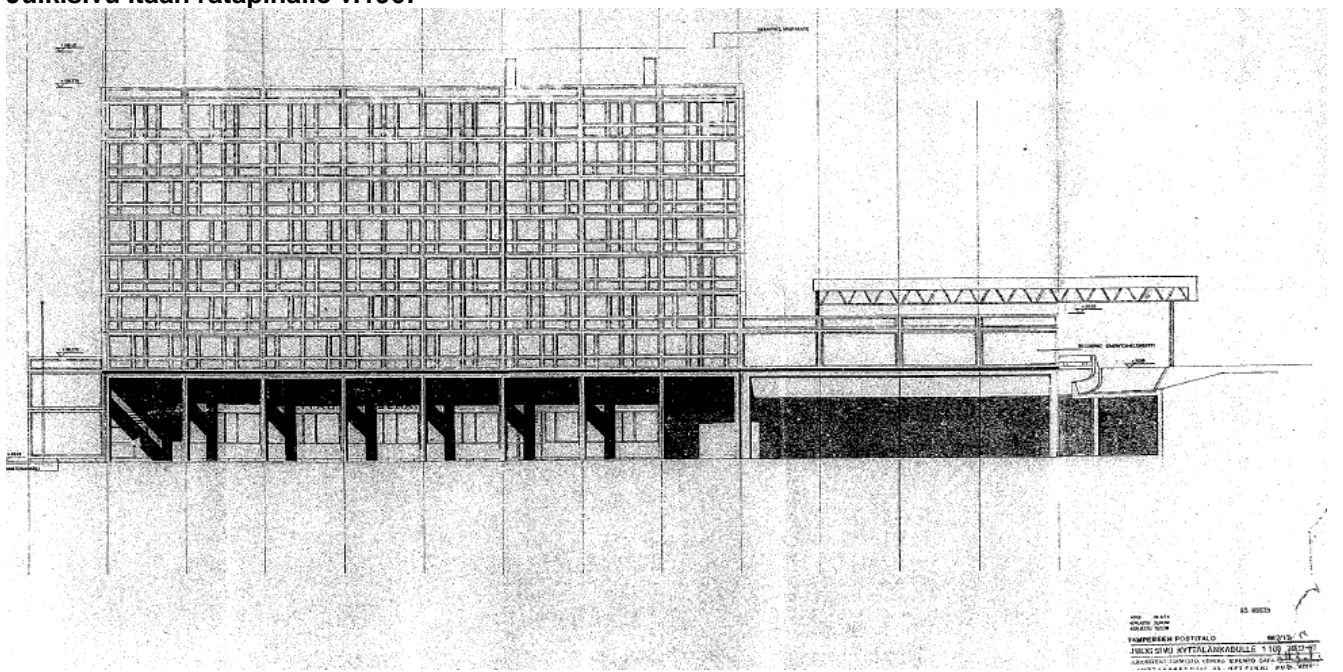
Postitalo 1971, länsi- ja eteläjulkisivu

Julkisivu pohjoiseen Rongankadulle v.1967

Julkisivu itään ratapihalle v.1967

Julkisivu etelään Posteljoonipuistoon v.1967

Postitalon uutta lajittelun kuljetintekniikkaa 1971/

Rautatieaseman tornista pohjoiseen ennen postitalon korttelin rakentumista 1940-50-l.

Lähteet:

Tampereen kaupunki, rakennusvalvonnan arkisto

Postimuseo, verkkonäyttely/Postin talot ja tilat 2007,

<http://www.posti.fi/postimuseo/nayttelyt/verkkonayttelyt/index.html>, luettu 14.12.2007

Tampereen museot/Vapriikin kuva-arkisto 2007

